

Zomerwrang

Preventie door het weren van vliegen

Normaal gezien is het niet nodig om na een keizersnede terug te komen. Deze vaars was echter zo ziek dat de veehouder wel belde: het dier had hoge koorts, at niet meer en was suffig. Eerst dacht ik aan de virusziekte blauwtong. Ook buikvliesontsteking hoorde tot de mogelijkheden, omdat het dier met een licht gebogen rug stond. Echter, bij nader onderzoek bleek het geen blauwtong. Door rectaal onderzoek wist ik al snel dat het niet om buikvliesontsteking ging.

Het dier had ernstige mastitis. Eén uierkwartier was hard gespannen, rood en er kwam vieze, stinkende rommel uit. Na het leegtrekken van dit kwartier behandelde ik het dier met een uierinjector in het aangetaste kwartier, een injectie met een koortsremmer in het bloed en een injectie met antibiotica in de nek.

Een dag na de behandeling was het dier beter, maar nog niet geheel fit. Ik besloot

toen de speen te splijten, waarna nog een grote hoeveelheid vieze pus uit het kwartier kwam. Nog een dag later was het dier flink opgeknapt. De antibioticumkuur werd nog een week doorgezet.

Toen de veehouder enkele dagen later opnieuw belde voor een tweede en een derde vaars met uierontsteking, nam ik melkmonsters van de aangetaste kwartieren. Bacteriologisch onderzoek gaf aan dat het hier ging om de kiem *Arcanobacterium pyogenes*, de veroorzaker van zomerwrang. Toeval of niet, in het koppel stond ook een melkzuiger, deze is nu verwijderd. Alle dieren die buiten liepen werden over de rug behandeld met een vliegwerend middel. Sindsdien controleren we alle koeien op het moment van afkalven op een afwijkende uier en krijgen ze direct een droogzetinjector.

Niels Groot Nibbelink, vakdierenarts rund

De encyclopedie *Arcanobacterium pyogenes*

Zomerwrang is een infectie van de uier. Meestal wordt een combinatie van bacteriën gevonden. De belangrijkste verwekker is de etterkiem *Arcanobacterium pyogenes*. Deze bacterie wordt door een vliegje, de *Hydrotea irritans*, overgebracht van de ene koe op de andere. Deze vliegsoort komt voor als het warm genoeg is en het 's nachts beschutting kan vinden in bijvoorbeeld struikgewas. Een wranguitbraak volgt dus vaak op een periode

van warm en vochtig weer met weinig wind, met name op zandgronden in bosrijke gebieden of op weilanden naast dicht struikgewas.

Zomerwrang geeft een acute, etterige uierontsteking bij droge koeien en pinken. De zieke dieren hebben vaak koorts, weinig eetlust, een opgetrokken buik en bewegen stijf. In een later stadium zal het aangetaste kwartier een abces worden.

De behandeling bestaat uit het regelmatig leegtrekken van het geïnfecteerde kwartier. Eventueel kan de speen gespleten worden om te zorgen voor voldoende afvoer van pus. Omdat de kiem ook voor

uitzaaiingen van abscessen in de rest van het lichaam kan zorgen, is een langdurige antibioticakuur via injectie noodzakelijk. Daarnaast wordt aangeraden pijnstillers en ontstekingsremmers te spuiten. Haal het zieke dier uit het koppel om te voorkomen dat andere dieren besmet raken. Preventie bestaat uit de bestrijding van de vlieg *Hydrotea irritans* met vliegwerende middelen. Naast bijvoorbeeld oorflappen zijn vanwege blauwtong ook pour-on middelen voor een behandeling over de rug toegestaan. De uiers kunnen het beste beschermd worden met droogzetantibiotica.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?

Raadpleeg uw dierenarts